

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

VÅR REFERANSE
18/10104

DERES REFERANSE

DATO
14.11.2018

Tilrådning om endring av forskriftskriterier for systemviktige foretak

1. Innledning

Finanstilsynet har siden 2014 gitt årlige råd til Finansdepartementet om hvilke finansforetak som bør anses som systemviktige i Norge, i tråd med forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften). Finansdepartementet har, på bakgrunn av disse rådene, hvert år identifisert DNB Bank og Kommunalbanken som systemviktige finansforetak. De første årene var også Nordea Bank Norge inkludert som systemviktig, men etter at Nordeas norske virksomhet fra 2. januar 2017 er en filial, omfattes den ikke lenger av regelverket.

Et finansforetak er systemviktig hvis problemer i foretaket kan påføre det finansielle systemet og realøkonomien betydelige negative konsekvenser. Regler for identifisering av systemviktige finansforetak følger av CRR/CRD IV-forskriften §§ 23 til 25. Reglene ble fastsatt av Finansdepartementet i 2014.¹ Forskriften inneholder to kriterier for vurdering av hvilke foretak som anses systemviktige; forvaltningskapital tilsvarende mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP og markedsandel innen utlån til publikum i Norge over 5 prosent. Forskriften åpner også for skjønnsmessig identifisering av systemviktige finansforetak.

Dagens forskrift avviker fra forslaget til forskrift som ble oversendt fra Finanstilsynet i 2013. Finanstilsynets forslag til forskrift inneholdt ytterligere to kriterier for identifisering av systemviktige finansforetak som ikke ble tatt til følge av Finansdepartementet. Disse var utlånsandel til bedriftsmarkedet på minst 10 prosent i én eller flere regioner, og kritisk rolle i finansiell infrastruktur. Disse kriteriene ville medført at også flere av de største regionbankene i Norge ville blitt identifisert som systemviktige. Samtidig anbefalte Finanstilsynet å ikke identifisere Kommunalbanken som systemviktig. Kommunalbanken er et kredittforetak, og det ble antatt at foretakets utlånsengasjementer kunne overtas av andre institusjoner uten store skadevirkninger for norsk økonomi. Kommunalbankens betydning for andre funksjoner i den norske finanssektoren ble vurdert som liten.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/Forskrift-og-beslutning-om-systemviktige-finansinstitusjoner/id759115/>

I lys av utviklingen i norsk banksektor de siste årene og innføringen av krisehåndteringsdirektivet, foreslår Finanstilsynet å innføre et kriterium for identifikasjon av systemviktige finansforetak basert på utlån på regionsnivå. Etter Finanstilsynets vurdering, vil dette kreve forskriftsendring.

I punkt 2 omtales bakgrunnen for særskilte regler for systemviktige finansforetak og internasjonal praksis, mens norsk regelverk og praksis omtales i punkt 3. Begrunnelsen for forslaget til endringer er nærmere omtalt i punkt 4, mens økonomiske konsekvenser belyses i punkt 5. En kort oppsummering gis under punkt 6.

2. Bakgrunn

Strengere kapitalkrav til systemviktige banker ble innført som en del av Basel III-reformene utviklet i kjølvannet av finanskrisen. Et foretak er definert som systemviktig dersom problemer i foretaket kan påføre det finansielle systemet og realøkonomien betydelige negative konsekvenser. De identifiserte foretakene er pålagt ekstra kapitalkrav. Per i dag er 30 banker identifisert som globalt systemviktige (G-SIB) av Financial Stability Board (FSB). Internasjonalt er det også utviklet regelverk for nasjonalt systemviktige banker (D-SIB/O-SII).

FSB baserer sin vurdering av globalt systemviktige finansforetak på 12 indikatorer, fordelt på kategoriene grensekryssende virksomhet, størrelse, sammenkobling, erstattbarhet og kompleksitet. De fem kategoriene er vektet likt, men antallet underindikatorer varierer, slik at underindikatoren for størrelse, total forvaltningskapital, er den underindikatoren som er ilagt mest vekt.

Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) har fastsatt retningslinjer for hvordan nasjonalt systemviktige finansforetak skal identifiseres.² Retningslinjene inneholder en kvantitativ metode for vurdering av foretak som er nært beslektet med FSBs. Metoden bygger på en vektning av ti forskjellige indikatorer som gir en totalscore som reflekterer grad av systemviktighet. EBAs retningslinjer åpner også for bruk av tilleggskriterier og skjønn. Dette har medført stor variasjon i praksisen for identifisering av systemviktige finansforetak i europeiske land, noe EBA selv også påpeker i sin gjennomgang av medlemslandenes etterlevelse.³ Finansinspeksjonen i Sverige har, basert på den kvantitative metoden i EBAs retningslinjer, identifisert fire banker som systemviktige. Finanstilsynet i Danmark benytter en egen kvantitativ metode basert på tre indikatorer; forvaltningskapital som andel av BNP, markedsandel på utlån og markedsandel på innskudd. Seks foretak er identifisert som systemviktige i Danmark. I det danske Finanstilsynets vurdering går det fram at to av disse ikke ville kvalifisert automatisk etter EBAs retningslinjer. Finanstilsynet i Danmark oppgir likevel at deres identifisering er konsistent med retningslinjene, ettersom grenseverdien for systemviktighet i retningslinjene er fleksibel.⁴

I vedlegg 1 er det en oversikt over systemviktige finansforetak som er identifisert i de europeiske landene. Som det fremgår av listen, er Norge det landet som har definert færrest antall (2) finansforetak som systemviktige.

² <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/930752/EBA-GL-2014-10+%28Guidelines+on+O-SIIs+Assessment%29.pdf/964fa8c7-6f7c-431a-8c34-82d42d112d91>

³ <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/1720738/Final+Peer+review+Report+on+EBA+O-SIIs+Guidelines.pdf>

⁴ https://finansstilsynet.dk/~media/Nyhedscenter/2017/Compliance_EBA_GL_O-SIIs_2018_DK.pdf?la=da

3. Norske regler og praksis

Som nevnt i punkt 1, identifiseres norske systemviktige finansforetak i hovedsak etter to kriterier fastsatt i CRR/CRD IV-forskriften. Foretak skal anses som systemviktige dersom de (a) ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP, eller dersom de (b) ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge. Forskriften åpner også for en skjønnsmessig identifisering av systemviktige finansforetak, der det legges vekt på foretakets størrelse, foretakets omfang av virksomhet i Norge og i andre land, foretakets kompleksitet, foretakets rolle i den finansielle infrastrukturen og i hvilken grad foretaket er sammenvevet med resten av det finansielle systemet. EBAs retningslinjer ble gjort gjeldende etter at den norske forskriften var fastsatt, men er en del av grunnlaget for Finanstilsynets skjønnsutøvelse. Finanstilsynet har svart EBA at norsk praksis er "partially compliant" med anbefalingen.

Finanstilsynet oversendte i mars 2018 grunnlaget for årets tilrådning til Finansdepartementet, inkludert en oversikt over banker med høyest score etter EBAs kvantitative metode. DNB og Kommunalbanken tilfredstilte både de norske forskriftskravene og oppnådde totalscore i EBAs metode som tilsier automatisk identifisering som systemviktige.⁵ De store regionbankene oppnådde en totalscore fra 120 (Sparebanken Sør) til 294 (SpareBank1 SR-Bank) poeng. EBA anbefaler i utgangspunktet 275 poeng som den laveste grensen for automatisk identifisering av systemviktige finansforetak, men åpner for at foretak med totalscore helt ned til 4,5 poeng kan identifiseres som systemviktige etter en skjønnsmessig vurdering. Danmark er et av landene som har benyttet seg av dette, hvor DLR Kredit er identifisert som systemviktig, med en totalscore på 140 poeng. Finanstilsynet påpeker at Sparebank 1 SR-Bank har ligget nær grensen for å bli identifisert som systemviktig foretak i årene etter at forskriften ble fastsatt. Bankens forvaltningskapital har ligget rundt 9 prosent av Fastlands-Norges BNP, og banken har stått for over 4 prosent av samlede utlån til publikum, mens grensene i forskriften er hhv. 10 og 5 prosent. Banken ligger også høyt i henhold til totalscore etter EBAs retningslinjer.

4. Vurderinger

Følgende forhold tilsier etter Finanstilsynets vurdering at kriteriene for identifisering av systemviktige finansforetak bør endres:

- Innføring av krisehåndteringsregelverket
- Regionbankenes betydning for utlån til SMB-segmentet i regionene
- Koblingene som følge av alliansesamarbeid

4.1 Innføring av krisehåndteringsregelverket

I høringsrunden i 2013 uttrykte enkelte høringsinstanser blant annet bekymring for at identifisering av også regionbanker som systemviktige vil kunne bidra til å sementere eksisterende markedsstruktur. Dersom statusen som systemviktig oppfattes som en implisitt statsgaranti, vil disse

⁵ <https://www.regjeringen.no/contentassets/20300c30e8334c84bb87c4076e713b3b/finanstilsynets-rad.pdf>

bankene kunne få tilgang til billigere finansiering og dermed bedre sine vilkår i konkurransen med andre banker som ikke er definert som systemviktige.

Finansforetakslovens bestemmelser som gjennomfører krisehåndteringsdirektivet trer i kraft 1. januar 2019. Et sentralt prinsipp i direktivet er at den økonomiske byrden som følger av en krise, skal flyttes over fra skattebetalerne til investorene. Foretakene vil ilegges et minstekrav til kvalifiserende gjeld (MREL), som skal sikre at de har nok nedskrivbar og konvertibel gjeld til å sikre tilstrekkelig egenkapital for videre drift, uten hjelp fra myndighetene. Betydningen av den "implisitte statsgarantien" som markedet kan ha oppfattet at systemviktige finansforetak har hatt, er derfor redusert.

De nye reglene for krisehåndtering, med mulighet for "bail-in" (nedskrivning/konvertering) av gjeld i en krisesituasjon, skal bidra til å motvirke uheldige virkninger for det finansielle systemet og samfunnsøkonomien. Finanstilsynet vil i denne sammenheng understreke at formålet med økt krav til ren kjernekapital er å bidra til at foretaket kan opprettholde utlånskapasiteten også i nedgangstider og redusere risikoen for at et foretak må krisehåndteres.

4.2 Regionbanker og systemviktighet

Finanstilsynet anbefalte i 2013 at foretak med høy utlånsandel til bedrifter på regionalt nivå burde identifiseres som systemviktige finansforetak. I vurderingene viste Finanstilsynet til at større heterogenitet som hovedregel gjør det vanskeligere å vurdere kredittrisikoen ved utlån til bedriftsmarkedet enn til personmarkedet. Personmarkedet må i større grad ses på som et nasjonalt marked, der det også er betydelig innslag av utenlandske banker, mens långivers behov for å kjenne den enkelte kunde i bedriftsmarkedet gjør det vanskeligere å erstatte slike utlån på kort sikt, særlig til små og mellomstore bedrifter (SMB). Finanstilsynet mente dette tilsier at banker med høy andel utlån til bedriftsmarkedet på regionalt nivå, bør defineres som systemviktige. Hvis slike banker har høy utlånsandel i regioner som er viktige for den samlede økonomiske aktiviteten i Norge, kan det tilsi at de er nasjonalt systemviktige.

DNB Bank og enkelte filialer av utenlandske banker har høye markedsandeler både på nasjonalt og regionalt nivå. De store regionbankene har relativt liten andel av totale utlån på nasjonalt nivå, men har store markedsandeler i sine respektive regioner. Selv om det er potensiale for at andre aktører kan ta over hele eller deler av regionbanker som må avvikles, vurderte Finanstilsynet i 2013 at det ikke kan utelukkes at utlånsvirksomheten blir vanskelig å erstatte, og at risikoen for et slikt utfall er særlig stor i en bred nedgangskonjunktur eller systemkrise.

Utlånstall for bedriftsmarkedslån viser at regionbankenes markedsandeler i hjemmemarkedet har økt i perioden 2013-2017. En analyse utført av Menon Economics viser at de utenlandske bankenes andel av bedriftsmarkedet utenfor storbyene er fallende.⁶ Flere av storbankene har dessuten lagt ned større deler av sine filialnettverk, for eksempel i Finnmark der ingen av de store utenlandske bankene lenger har kontor, mens DNB har ett i Alta.

Finanstilsynet vurderer at utviklingen i markedsandeler og nedbyggingen av filialnettverk, kan bidra til å gjøre det vanskelig å erstatte utlånsvirksomheten til en regionbank.

⁶ Med storbyer menes de fire største byene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger, samt de nærmeste tettstedene omkring Oslo og Stavanger. Lenke: <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2017-69-Hvem-finansierer-Norge.pdf>

4.3 Alliansesamarbeid

Strukturell sammenveving mellom bankene gjennom alliansesamarbeid, kan forsterke bankenes systemviktighet.⁷ Det er for eksempel risiko for at problemer i én SpareBank 1-bank kan smitte over på andre alliansebanker gjennom felles eierskap i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Boligkreditt. Sparebank1 SR-bank, Sparebank1 SMN og Sparebank1 Nord-Norge har en eierandel i Sparebank1 Gruppen på 19,5 prosent, mens Sparebank1 Østlandet har en eierandel på 12,4 prosent. De største eierne i Sparebank1 Boligkreditt var ved utgangen av 2017 SpareBank1 Østlandet, Sparebank1 SMN og SpareBank1 Nord-Norge med hhv. 21, 20 og 17 prosent eierandel. Det kan for øvrig nevnes at SMN er oppgjørsbank i NBO for en rekke banker.

4.4 Forslag til forskriftsendring

Med bakgrunn i vurderingene over, foreslår Finanstilsynet å endre gjeldende forskrift slik at en banks betydning i en region tillegges vekt i vurderingen av systemviktighet.

Forskriften kan endres på ulike måter. Finanstilsynet har vurdert om kriteriene i forskriften bør endres slik at de i større grad bygger på EBAs retningslinjer. Finanstilsynet oppfatter imidlertid EBAs kvantitative metode som unødig komplisert, og at den alene er lite passende for norske regionale forhold. Retningslinjene åpner imidlertid for bruk av skjønn, og praksisen for identifisering varierer stort i de europeiske landene. Det er også listet opp en lang rekke alternative indikatorer som de nasjonale myndighetene kan benytte. Både de eksisterende norske forskriftskriteriene og det foreslåtte kriteriet om regionale utlån til bedrifter er omfattet av denne listen. Etter Finanstilsynets syn vil det norske rammeverket etterleve EBAs retningslinjer i like stor grad som i dag, dersom det foreslåtte kriteriet inkluderes.

Finanstilsynet foreslår derfor å justere forskriften ved å utvide den med et ekstra kriterium som identifiserer systemviktige finansforetak basert på utlånsandel på regionalt nivå.

Det er krevende å definere et godt kriterium med hensiktsmessig geografisk regioninndeling og tilhørende minimumsgrense for utlånsandel. Basert på en skjønnsmessig vurdering tilrådte Finanstilsynet i 2013 at foretak med utlånsandel til bedriftsmarkedet på 10 prosent eller mer i én eller flere regioner, burde identifiseres som systemviktige.⁸ Med dette kriteriet ble DNB Bank, SpareBank1 Nord-Norge, Nordea Bank Norge, SpareBank1 SR-Bank, SpareBank1 SMN og Sparebanken Sør identifisert som systemviktige per 31. desember 2012. Sparebanken Vest hadde markedsandel under 10 prosent, og ble ikke systemviktig med dette kriteriet, men Finanstilsynet foreslo å identifisere banken basert på en kvalitativ vurdering. Finanstilsynet viste til at banken hadde større forvaltningskapital enn fire av de identifiserte bankene, og at den står for en stor andel utlån til bedriftsmarkedet i Hordaland, som er av betydelig størrelse etter norsk målestokk.

Finanstilsynet har sett på oppdaterte tall per utgangen av 2017. Kriteriet og regioninndelingen fra 2013 identifiserer de samme bankene. Også Sparebanken Vest identifiseres automatisk.

⁷ Sammenveving fører til at problemer i, eller avvikling av, et finansforetak kan smitte over på andre foretak. I 2013 anbefalte ikke Finanstilsynet å innføre en egen indikator for sammenveving, men at vurderinger av dette bør inngå i en bredere kvalitativ analyse.

⁸ Den foreslåtte regioninndelingen var *Nord*: Finnmark, Troms og Nordland, *Midt*: Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal, *Vest*: Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland, *Sør*: Vest- og Aust-Agder og Telemark, og *Øst*: Vestfold, Østfold, Buskerud, Akershus, Oslo, Oppland og Hedmark.

Regioninndelingen fra 2013 var basert på en totalvurdering med vekt på de store regionbankenes geografiske virkeområde og hva Finanstilsynet oppfattet som innarbeidet. Inndelingen slo sammen eksisterende fylker til fem regioner. Et alternativ som ble vurdert, var å dele inn Norge i antatt økonomisk viktige regioner der redusert tilgang til lånefinansiering vil være skadelidende, både for regionen og for den norske økonomien totalt sett. En slik fremgangsmåte vil imidlertid kreve en rekke skjønnsmessige vurderinger og avgrensinger. Alternativet, å basere seg på en mer innarbeidet geografisk inndeling av landet, framstår for Finanstilsynet som enklere og mer transparent.

Fylkesvis inndeling vurderes videre som for smalt, og en inndeling i tråd med regionreformen vurderes fortsatt som noe smal i enkelte landsdeler. Finanstilsynet foreslår derfor å ta utgangspunkt i samme regioninndeling som i 2013, men med enkelte justeringer for å ta hensyn til regionreformen. Telemark og Vestfold blir ett fylke fra 2020. Finanstilsynet foreslår derfor at region Sør utvides med Vestfold for å sikre at inndelingen følger regionsgrensene i fremtiden. Videre foreslås Hedmark og Oppland tatt ut av region Øst og definert som en egen region, ettersom de to fylkene ligger geografisk adskilt fra Oslofjord-området som vekter tungt i region Øst.

Finanstilsynets forslag til regioninndeling blir dermed som følger:

- a) *Nord*: Nordland, Troms og Finnmark
- b) *Midt*: Møre og Romsdal og Trøndelag
- c) *Vest*: Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane
- d) *Sør*: Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark og Vestfold
- e) *Øst*: Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo
- f) *Innlandet*: Oppland og Hedmark

Finanstilsynet har vurdert å bruke publikum som utlånskategori i stedet for bedrifter.⁹ Utlån til publikum brukes også i det eksisterende identifikasjonskriteriet for utlån på nasjonalt nivå, og gir et riktigere bilde av bankenes størrelse. En grense på 10 prosent for utlån til publikum vil identifisere de samme bankene som utlån til bedrifter. Som forklart over, brukte Finanstilsynet i 2013 utlån til bedrifter som indikator på regionnivå, blant annet fordi utlån til privatpersoner i større grad må ses på som et nasjonalt marked. For lån til privatpersoner utenfor byene, vil dette gjelde i mindre grad. Imidlertid antar Finanstilsynet at mindre lokalbanker i slike områder i større grad vil kunne erstatte långivning til privatpersoner enn til bedrifter. Finanstilsynet foreslår derfor at indikatoren baseres på utlån til bedrifter, slik som i forslaget fra 2013.

Finanstilsynet mener minimumsgrensen fortsatt bør ligge på 10 prosent markedsandel i de forskjellige regionene. Med tall for 4. kvartal 2017 vil følgende foretak defineres som systemviktige etter det foreslåtte, nye kriteriet:

- DNB Bank
- SpareBank1 Nord-Norge
- SpareBank1 SMN

⁹ Utlån til publikum er definert som utlån til kommuner, statlige og kommunale foretak, bedriftsmarkedet og personmarkedet. Utlån til bedriftsmarkedet er definert som utlån til private aksjeselskaper, personlige foretak, private produsentorienterte org. uten profittformål, private konsumentorienterte org. uten profittformål (ideelle org.), personlige næringsdrivende.

- Sparebanken Sør
- SpareBank1 Østlandet
- SpareBank1 SR-Bank
- Sparebanken Vest

DNB har over 20 prosent i alle regioner, mens de fire neste bankene har over 20 prosent markedsandel i hver sin region. SpareBank1 SR Bank har 16,2 prosent markedsandel i sin region, mens Sparebanken Vest har 10,1 prosent markedsandel i region Vest. Også Helgeland Sparebank ligger svært tett på 10-prosentsgrensen, med 9,6 prosent markedsandel i region Nord. Tall for publikum vil identifisere de samme bankene som bedriftstallene.

Det understrekes at omtalen over av mulige systemviktige banker er basert på markedsandeler per utgangen av 2017. Finanstilsynet skal innen utgangen av 1. kvartal hvert år gi råd til Finansdepartementet om hvilke foretak som bør anses som systemviktige. Endringer i markedsandeler og andre vurderinger innenfor rammen av CRR/CRD IV-forskriften §§ 24 og 25, kan påvirke hvilket råd som gis til Finansdepartementet.

4.5 Nivå på bufferkravet

I henhold til Baselrammeverket bør bufferpåslaget øke i takt med systemviktigheten, for å gi foretak insentiver til ikke å bidra til ytterligere systemviktighet. Dette kan isolert sett tale for å differensiere bufferkravet, noe som også er det mest vanlige i Europa. Noen land, blant dem Sverige og Norge, har imidlertid valgt å ilagge samme buffersats til alle systemviktige finansforetak. Som i 2013 peker Finanstilsynet på at systemrisikobufferen og buffer for systemviktige finansforetak må ses i sammenheng, og at det slik allerede er etablert en systemrisikodifferensiering mellom systemviktige banker og øvrige banker. Det er også vanskelig å presist definere grad av systemviktighet.

Finanstilsynet foreslår at alle systemviktige finansforetak pålegges en buffer på 2 prosent av risikovektet beregningsgrunnlag, i tråd med finansforetakslovens hovedregel og forslaget i høringsnotatet fra 2013.

Systemviktige finansforetak er også ilagt bufferkrav for uvektet kjernekapitalandel på 1 prosent i tillegg til bufferen på 2 prosent som er ilagt alle banker. Finanstilsynet foreslår heller ikke her å innføre noen ytterligere differensiering.

4.6 Iverksettelse

Finanstilsynet foreslår at forskriftsendringen iverksettes i god tid før den konkrete identifiseringen av systemviktige foretak gjennomføres i 2019. Kravets virkningstidspunkt bør da vurderes i lys av bankenes soliditet på tidspunktet. Per i dag har de aktuelle bankene god lønnsomhet og dermed muligheten til å bygge nødvendig kapital fram de økte kapitalkravene eventuelt innføres.

5. Økonomiske konsekvenser

De foreslåtte endringene vil øke kravet til ren kjernekapitaldekning med 2 prosentpoeng for banker som i dag ikke omfattes av kravet til særskilt systemrisikobuffer og som vil omfattes med endrede kriterier som foreslått. Kravet til uvektet kjernekapitalandel for disse bankene vil øke med 1

prosentpoeng. I tillegg kan MREL-kravet, som skal innføres i Norge i nær fremtid, bli høyere med Finanstilsynets forslag, ettersom dette baseres på eksisterende kapitalkrav.¹⁰

Formålet med ekstra krav til systemviktige foretak er å styrke bankenes evne til å kunne opprettholde utlånskapasiteten også i nedgangstider og være bedre rustet til å møte en krise.

6. Oppsummering

Finanstilsynet foreslår at alle foretak med utlånsandel over 10 prosent til bedriftsmarkedet i én eller flere definerte regioner, skal anses som systemviktige. Gjennomføring av forslaget vil kreve endringer i CRR/CRD IV-forskriftens del VII. Basert på situasjonen ved utgangen av 2017, ville Sparebank 1 Nord-Norge, Sparebank 1 SMN, Sparebanken Vest, Sparebank 1 SR-Bank, Sparebanken Sør og Sparebank 1 Østlandet, i tillegg til DNB og Kommunalbanken, oppfylt kriteriene for å bli identifisert som systemviktige. Finanstilsynet foreslår at alle foretak som utpekes som systemviktige, får et ekstra krav til ren kjernekapitaldekning på 2 prosentpoeng og et ekstra krav til uvektet kjernekapitalandel på 1 prosentpoeng.

For Finanstilsynet

Morten Baltzersen
finansstilsynsdirektør

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

¹⁰ Finanstilsynet forslag til MREL-regulering er tilgjengelig her:
<https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/horinger/2018/horing---forskrift-til-endringer-i-finansforetaksloven-og-til-lov-om-bankenes-sikringsfond-eus-krisehandterings--og-innskuddsgarantidirektiv/>

Vedlegg 1: Oversikt over systemviktige finansforetak i Europa

Se oversikt tilgjengelig på <https://www.eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/other-systemically-important-institutions-o-siis-/2017>

Vedlegg 2: Forslag til lov- og forskriftsendringer

I-I

I forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 24 skal lyde:

Finansdepartementet skal hvert år treffe beslutning om hvilke foretak som skal anses som systemviktige i Norge. Beslutningen skal normalt tidligst tre i kraft 12 måneder etter at beslutningen er fattet. I særlige tilfeller kan tidligere ikrafttredelse besluttes.

Foretak som oppfyller minst ett av følgende kriterier, skal anses som systemviktige:

- a) foretak som ved utgangen av det foregående år hadde forvaltningskapital som utgjorde mer enn 10 prosent av Fastlands-Norges BNP,
- b) foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlån til publikum i Norge som utgjorde mer enn 5 prosent av samlede utlån til publikum i Norge.
- c) *Foretak som ved utgangen av foregående år hadde utlånsandel til bedriftsmarkedet på minst 10 prosent i en region*

Med region menes

- g) *Nord: Nordland, Troms og Finnmark*
- h) *Midt: Møre og Romsdal og Trøndelag*
- i) *Vest: Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane*
- j) *Sør: Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark og Vestfold*
- k) *Øst: Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo*
- l) *Innlandet: Oppland og Hedmark*

Kriteriene skal bygge på foretakenes konsernregnskap og Fastlands-Norges BNP for det foregående år. For foretak som har eierandeler i kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, skal deres forholdsmessige andel regnes med i grunnlaget for beregningen av foretakets forvaltningskapital og utlån til publikum.

Finansdepartementet kan i særlige tilfeller bestemme at foretak som oppfyller kriteriene i annet ledd, ikke skal anses som systemviktige. Finansdepartementet kan også fastsette at andre foretak enn de som oppfyller minst ett av kriteriene i annet ledd, likevel skal anses som systemviktige. Ved denne vurderingen skal Finansdepartementet legge vekt på kriteriene som er angitt i § 24 og råd fra Finanstilsynet.